

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta " 3.—; " 4.50 "
za četrt leta " 1.50; " 2.25 "

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 8 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravništvo ne osira.

EDINOST

Oglas in oznanila se računajo po 8 nov. vsakega v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo Piazza Caserma št. 2. Odprte reklamacije se prosto poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

• V ednost je moč.

Vabilo na naročbo.

Ob koncu četrtega četrtletja vabimo svoje naročnike, da sedaj ponovno svojo naročbo za nadalje in da skušajo nam pridobiti novih naročnikov. Časi so resni, in napočila je doba, ko narod slovenski krvavo potrebuje neodvisnih glasil, zahtevajočih prava naša, ne oziraje se ne na desno ne na levo. Nam je resna volja, pri katerih-si-bodi odnošajih brezobzirno zagovarjati narodni naš interes, a v tem boji trebamo duševne in gmotne podpore naroda. Kdor se torej strinja z našimi načeli, stopi hitro v naš krog.

Cena listu je:

za vse leto . gl. 6.—
za polu leta " 3.—
za četrt leta " 1.50

Uredništvo in upravništvo.

Pravi vzrok nesporazumljenja med nami.

V teku tega leta smo že parkrat izrazili svoje obžalovanje na tem, da nekateri namenoma, drugi zopet nehoté in slepo pokoreč se modrovanjem prvih motijo pojme v narodu slovenskem. Zaklicali smo: nikari motiti pojmov, nikar zamenjavati posledice z vzroki. Osobito so grešili rojaki naši z ozirom na političsko smer sedanjih zastopnikov naroda češkega: trdilo se je v enomer, da le postopanje Mladočehov je poglaviti vzrok na sedanjem neušednem položeni avstrijskih Slovanov, mesto da bi bili naglašali, da je odpor naroda češkega — in le kot tak odpor je smatrali okolnost, da je isti narod poveril usodo mladočeski smeri — le posledica neiskrenosti sedanjega sistema gledé na avstrijsko Slovanstvo. To je gola resnica,

PODLISTEK.

Iz vojaškega življenja.

Spisal Rudolf Dolenc.

(Dalje.)

Kaj bode pa spet to, saj smo komaj domov prišli, pa že zopet ven? Povedo nam drugi, da grede vsak dan ob tej uri „ekselcirat“. Ker nisem pri prejšnjih vajah nikdar hodil po poludne ven, smatral sem to, da je letos gotovo kaka izjema. Domislil sem se, da sem nekje čital, da če ljudje dlje časa leže skupaj, loti se jih rada kolera, — toraj radi kolere je vse to! Dobro, tudi to je nekaj! Kdo bi si mislil, da znajo pri vojaki tako odganjati kolero! Skakali smo zunaj do sedmih. Če bode vsak dan tako, potem se nam ni bati nobenih bolezni. Nekateri naši bolj šibkih fantov so kar zevali. Dospevši zvečer v šotore šli smo potem iskat večerje, ki je obstajala v trdi zemlji. In kaj hočeš, ljuba duša, družega dobiti na Gabrku? Ne sme se pa misliti, da so nam postregli takoj. To bi bilo preveč uslužnosti! Ustopiti si se moral v vrsto ter čakati s kraj-

kojo naglašajo staročeski listi sami dan na dan, v prvi vrsti pa vrhno glasilo Staročehov, praška „Politik.“

Istotako se motijo pojmi gledé na ožje naše slovenske odnošaje. Kdor órhne le besedico nezadovoljivosti zaradi taktike sedanje državnoborske delegacije naše, ta je nasprotnik konservativni stvari; kdor se ne more ogrevati za konservativni ali Hohenwartov klub, v kojem se določuje taktika nasim poslancem, ta je zaklet liberalec in brezbožnež, kojega treba udušiti rajši danes kakor jutri. Tako in jednake deklaracije mora poslušati preprosti naš narod sleherni dan: ni čuda, da jim slednjič verjame, tem bolj, ker prihajajo često od oseb, do kojih goji narod najgloblje spoštovanje.

V narodu je morala nastati misel, da je Hohenwartov klub vrhni saščitnik konservativne stvari, da so torej koristi tega kluba identične z interesi konservativizma in po takem tudi verske stvari. Na podlagi te krive supozicije (domnevanja) nastati je morala kriva misel, da je vsak slovenski poslanec, ki ne sedi v tem klubu, brezverak radikalec, in da je vsak slovenski politik, ki se ne ogreva za ta klub — ostuden brezbožnež.

Po tej logiki uvretili so marsikoga med „brezverce“, čeprav je njegovo življenje vzgledno-krščansko, čeprav živi sam in vsrgaja svojo družino strogo po naukih in zahtevah vere katoliške; po tej logiki začel je tudi naš list med nasprotnike vere katoliške, tako, da se je zapričela vojska proti njemu celo z lece doli. Rekli smo, zapričela: kajti mi si ne moremo misliti, da je smatrati dogodek v Tomaju kot po-jedin slučaj, ampak misliti moramo, da se je zapričela dobro organizovana vojska, in da bodo dogodku v Tomaju sledili naskoki za naskokom po vsej ožji domovini primorski. Z nekako strastjo zarili so se gospóda v misel, da je „Edinost“ prava pošast, koji treba streti glavno z vso odločnostjo. Bojni ta klic navdušil (ali morda premamil) jih je tako, da so čisto poza-

carji v roci, da je prišla vrsta na te. Če si bil malo bolj poreden, si se tudi preril na prej. To sicer ni pomagalo vselej, kajti doletel te je véasih kak sunljaj v rebra. Če si poželel vrček piva, držati si moral svojemu pijočemu sosedu kozarec, ter mu ga, ko je spil, potegniti od ust. Ptujec, ki bi to opazoval, misliti bi si moral, da dajejo tukaj vse brezplačno. To pa ni bilo tako, marveč „linirali“ so te tako, da se ti je kar órno delalo pred očmi. Kaj si hotel? Njihovo geslo je: skubi ptiča, dokler ga imaš pred seboj. Če si bil bolj v zadnjih vrstah, nisi še celo nič dobil. A tudi to ima svojo dobro stran: človek ložje zaspi, ne tišči ga v želodeu, in prihrani si krajcarje. O Angleži, kje ste, da niste še znašli taci strojov, da bi človek mogel živeti ob zraku in sicer svežem zraku?

Enako godilo se je tudi druge dneve, dokler smo se vrteli na Gabrku. A tudi ta položaj se je spremenil. Naznanili so nam namreč, da idemo 25. avgusta v Senožeče. Hvala bodi Bogu! vskliknil sem, da le k ljudem pridemo, bode boljše. In res, zgodilo se je tako!

V Senožečah zdelo se mi je, da smo

bili na nemški pregovor, ki pravi: Das bessere ist der Feind des Guten. V očígled „nevarnosti“, preteči verski stvari od strani našega lista, pozabili so na odnošaje tržaške, kjer propada verska morála — a ne po krivdi „Edinosti“ — na tako grozen način, da se človeku lasje ježé: pozabili so na srdito kliko, gospodujočo izključivo v mestu našem, pozabili so na najrditejše sovražnike veri katoliški in nje oznanovalec, sovražnike, ki hodijo po ordre de bataille — v izraelski tabor. Poznani sovražniki sv. Očeta in zajedno navdušeni oboževatelji sedanje zjedinjene Italije, neizprosne protivnice sv. stolice v Rimu: to so pravi pritlikovci — misliti mora svet — s pošastjo, ki vznemirja katoliški čut po predalih „Edinosti.“

Umestno je torej vprašanje: S óim smo se vendar pregrešili tako grozno proti veri katoliški? Naj si razbijamo še toliko svojo glavo, se vendar ne moremo spomniti niti na jedno samo besedico, ki bi mogla služiti v dokaz, da smo res — brezbožneži. Pač smo prišli parkrat navskrižje z velečastitim gosp. drom Mahničem — in ravno sedaj imamo malo „zadevico“ z njim —, ali tako se godi tudi mnogim slovenskim duhovnikom! Ergo — — — — —!

Kje je torej vzrok nesporazumljenja med nami? Naravnost bode povedano: ker izvestni krogi namenoma motijo pojme, ker iz izvestnih vzrokov jednaóijo koristi verske stvari s taktiko večine naših poslancev. Pravimo: s taktiko — kajti v verskih vprašanjih ni nikake razlike med nami; osobito, kar se dostaje taktike. Le iz različnega mišljenja z ozirom na taktiko nastala so nesporazumljenja med nami. In uverjeni smo, da tudi v strogo političskih vprašanjih — naj imenujemo mimo-grede vprašanje: ali deželna ali národna avtonomija? — ne bi bilo načelne razlike med nami, da se naši poslanci nepretrgoma ne gibljejo v vzduhu, ki vpliva

prišli čisto na novi svet. Hoteli smo najeti stanovanje na svoje troške, samo da bi imeli kak red. Kaj mislite, da se nam je dovolilo? Kaj še! Ko sem stotniku naznanil to nedolžno prošnjo, šel je nekaj časa z menoj, češ, da hoče videti, niti stanovanje preoddaljeno. A brž se je premislil ter dejal, da je to predaleč od kompanije, dasi ni bilo v resnici dalje, kakor kaotih 15 korakov. Zgodi se volja tvoja, mislil sem si, pa pojmo zopet v slamo!

Zvečer smo navadno zahajali k Prhavcu, kjer se je vrtela prijazna Tončka, in kjer nas je kratkočasil ljubeznjiva Pepca. Prvo bilo je, da sem pregledal dnevnik ter tako rekoč malce pobrskal, kaj se godi po svetu. Potem je prišla večerja na vrsto. Mej prijaznimi pogovori je večer hitro minul, in še hiteti smo morali, da smo prišli o pravem času domov, kajti „patrola“ hodila je po trgu, brž ko se je zračilo. K Mušiču nismo zahajali, ker so tja zahajali častniki. Kjer so pa mački, tam se nerade pokažejo miši.

Bilo je 28. avgusta. Moji kolegi želeli so si ogledati solčno vipavsko dolino, ko smo vendar bili tako blizo. Dobro, dem jaz, napravimo se k raportu.

nanje najneugodnije z ozirom na osiguranje narodne bodočnosti naše. To in jedino to je vzrok, da se ne moremo spoprijazniti s Hohenwartovim klubom; to in jedino to je vzrok, da smo se često spoprijeli z zagovorniki tega kluba. Kdor pa nam podtika druge namene, ta moti pojme vedoma — kar pa menda ni posebno lojalno.

Kar se pa tiče vprašanja, v koliko so koristi Hohenwartovega kluba identične s koristimi konservativne stvari, stopila je v poslednjih dneh na pozorišče avtoriteta, pred katero izvestno uklonejo tilnik svoj vsi naši konservativci, namreč — dr. Anton Mahnič.

Ta gospod je napisal v poslednji številki „R. K.“ svojo političko izpoved, ki se — v velikih potezah bode povedano — glasi nastopno: da ni prijatelj Taaffejeve mu sistema, ker je polovičarski; ni prijatelj Hohenwartovemu klubu, ker sedé v njem ljudje, ki imajo na sebi pač nekaj konservativnega in federalističnega, a katoliškega ali celo odločno katoliškega malo ali nič; in slednjič: da ni prijatelj trojni zvezi.

Kaj sledi iz besed, koje je napisal dr. Mahnič glede na Hohenwartov klub? Kaj družega, nego, da Hohenwartov klub ni identičen s konservativno stvarjo, in da konservativna stvar ni povsem identična s katoliško ali „odločno katoliško“. Kaj hočete torej, gospóda, čemu toliko jeze? Saj se strinjamo z velečastitim drom. Mahničem, kolikor se dostaje Hohenwartovega kluba, Taaffejevca sistema in trojne zveze! In to so važna vprašanja. Pač pa se odločno križajo naša pota ob vprašanju narodnosti. Vse drugo je le zavijanje. O tem pa morda drugi pot.

Nalikali smo se tako, kakor bi nas iz škatljice vzeli. Vstopil sem v vrsto. Prosil smo namreč, odpusta do enajstih zvečer. Obblekel se je vsak, kar je imel najboljšega. Piváki France se je oblekel najnerodnejše, ker si je mislil, da skoro gotovo ne dovolijo. Kaj menite, komu je dovolil? Le njemu? Vse druge nas je spodil. Živijo Vipava, dejal sem norčevaje se iz svojih tovarišev, šla si za danes po vodi! Jezni moji tovariši zarili so se vsi v slamo.

Pojte, pojte! dejal sem, oni že vedó, kaj delajo! Morda ima to pa vendar kaj dobrega na sebi?

Tu se bodedo lepo odpočili, tudi mošnjiki naši ne bodo trpeli škode.

Približal se je 1. september. Četrtek je bil. Naznanilo se nam je, da je gori rečeni dan, prosti dan, naj se odpočijemo ter obleko vso očistimo. Toraj žehta je bila! Najboljše bi seveda storili, da bi kar oblečeni skočili v kak lug.

Tovarišem mojim zasvetila je zopet želja po Vipavi.

(Dalje prih.)

V našem, pod gorenjim naslovom priobčenem članku v „Ed.“ od 16. in 19. nov. t. l., kot prvotnem odgovoru Goriškemu dopisniku „Liga + 1.“ v „Slovenecu“, smo pošteno navedli njegove stavke, in sicer neizpremenjene, na katere se je raztezal naš odgovor; naš nasprotnik pa se je v svoji protikritiki izogibal glavnega vprašanja, tembolj pa je izlekel pojedine stavke iz našega članka, je pri nekaterih celó svojeoblastno izpremenil njih obliko in je takó *falsifikoval celó njih pomen* ter na ta, po svoje utrjeni pomen zasnoval sosebno trditve, kakor da bi bila zagrešila „Edinost“ — blasfemijo*. Naj si naši čitatelji zapomnijo dobro, za kaj je šlo; „Liga + 1.“ je hotel vcepiti svojim čitateljem misel, kakor da bi bil narodni obstanek našega ali kakega naroda zavisen od njegove moralnosti. Mi smo pošteno pokazali na zgodovinska dejstva, da so Grki, Rimljani in Slovani živeli v določenih dobah moralno, in to pred krščansko dobo in se ve da še bolj v krščanski dobi; a da vendar jih moralnost ni rešila pogina. O Slovanih smo kazali na zgodovinska svedočstva, da so celó v poganstvu živeli tako moralno, da so se jim čudili tujci, in pristavili smo, da so morali živeti toliko moralniše, ko so bili že kristijani, a da jih vendar ni rešilo moralno življenje pogina.

To je zgodovinska resnica, in te resnice ne zatlači naš nasprotnik niti s tem, da ni hotel doslovno navesti tega, kar smo zabeležili v dotičnem odstavku, in da je ravno ta odstavek in s tem njegov pomen pokvaril on, da bi toliko laže očital listu „Edinost“ — blasfemijo! Najprej nam je zavrniti to očitanje.

Vsak čitatelj „Ed.“ je razvidel, da mi nismo trdili, da bi bili živeli Slovani v poganstvu absolutno moralno, ampak takó, „da so se jim tuji narodi le čudili“. Že iz tega je razvidna relativnost naše trditve ali to, da so živeli le do neke mere moralno. Po tem pa v nadaljnji zvezi pristavljamo, „da so Slovani bili že kristijani, spicijalno kristijani v kat. smislu, a so vendar poginjali v dobah krščanskih, ko so živeli torej še bolj moralno, nego so mogli živeti v dobah svojega poganstva“. Tako od besede do besede mi, in iz tega je neoporečno razvideti, da razločujemo moralno življenje v poganških dobah od moralnega življenja v krščanskih dobah, in izvajamo od poslednjega, da niti moralno življenje v katoliškem smislu ni v prošlosti rešilo nekaterih slovanskih narodov njih narodnega pogina.

Namesto, da bi nam naš nasprotnik dal dovoljno pojasnilo, kako se ta zgodovinska dejstva strinjajo z njegovo trditvijo, da bi bil od moralnosti zavisen obstanek kakega naroda, spušča se v sumničenja „Edinosti“, podtika nam trditve o absolutni moralnosti poganških Slovanov, meša posamičnike kakega naroda s celotami narodov in podtika nam v svoje zaključenje trditve, kakor da bi mi smatrali obstanek naroda neodvisnim od vere, cerkve in moralnosti krščanske!

Dr. Pavlica, jeden „ligistov“, bi vskliknil: „Ljudje božji“. Mi pa ponavljamo vsklik, ki se mora vzbujati v vsakem pošteno mislečem čitatelju: Kako je mogoče, s takimi ljudmi javno razgovarjati se, kakorčnega se kaže naš ligist!

Ali dragi čitatelji, imejte potrpljenje, in čitajte, kar piše naš ligist; on navaja tako-le: „Edinost“ pravi: „Ko bi bila narodnost zavisna od obstanka vere in cerkve, bili bi vsaj znatni deli Grkov in Rimljanov ohranili . . . Slovani so tudi v poganstvu živeli čisto (P) moralno. O Slovanih niti ne velja trditve, kakor da bi bilo treba še le krščanske vere ali cerkve, da bi živeli narodi moralno“.

Mi opozarjamo na dotični odstavek „Ed.“ od 16. nov. t. l. in tu navedemo le oni naš stavek, ki ga je popačil naš ligist. Mi smo pisali: „Mi imamo zgodovinska

spričevala iz poganških in krščanskih vekov, katere kažejo, da so Slovani živeli v poganstvu tako čisto moralno, da so se jim tuji narodi le čudili. O Slovanih bi torej ne veljalo trditve „Slovenčevega“ dopisnika, kakor da bi bilo treba še le krščanske vere ali cerkve, da bi živeli narodi moralno . . .“

Ali ne zapazijo čitatelji takoj falsifikacije? Mi smo po dejstvih sodili o trditvi vrednosti „Slovenčevega“ dopisnika; mi smo naš sklep postavili v tako imenovani pogojivni naklon („O Slovanih bi torej niti ne veljalo trditve . . .“) slovnici oblike, „Liga + 1.“ pa ga stavlja v določivni naklon (Indikativ.) In tako kratkoviden je „Liga + 1.“ v svojem sumničenju, da sam navaja, da smo mi sodili le o relativni in ne absolutni moralnosti poganških Slovanov, ko namreč pristavlja smisel naših nadaljnjih stavkov z besedami: „A vzkjub temu, da so živeli še bolj moralno (namreč Slovani), nego v dobah svojega poganstva, so vendar v dobah krščanskih poginjali.“

Pripravil si je „Liga + 1.“ s tem pot za snov, katero je hotel podtekniti nam. On piše dalje: „Edinost“ torej trdi dalje, da obstanek naroda ni odvisen niti od vere, niti od cerkve, niti od moralnosti krščanske! Vera, cerkev, moralnost ne more nič pomagati narodu kot takemu, da bi ohranil svoj jezik, svoje posebnosti!! Da je to odmev onega javnega mnenja, katero je zadnja tridesetletja zavladovalo posebno mej odraslo učečo se mladino, da ne more nikdo biti dober Slovenec, ako ni verski odpadnik, sovražnik papežev, škofov, duhovnikov, ako ni nemoralen ali ne vsaj indiferenten v versko-moralnih stvareh . . .“

„Ni li liberalcev? O veliki moralnosti starih Slovanov se tukaj pričel ne bom. Vender trditve, da Slovani niso potrebovali krščanske vere, da bi moralni postali, na oni način moralni in v oni stopinji, kakor je potrebno, da se nadnaravno izveličajo, — je herezija. Izvira iz prepričanja, da je Jezus Kristus za Slovane brez potrebe prišel na svet. To prepričanje, ta nazor je — blasfemija!“

„Edinost“, kaj delaš? Ni li liberalcev? Ni li bil potreben katoliški shod?*

Tako se glasi od besede do besede ta odstavek našega ligista. Mi bi ga narobe vprašali: Ligaš ali, po njegovo, „Slovenec“, kaj delaš? Ni li med nami ali teh, katerim so meša pamet, ali pa teh, kateri računajo na zmešano pamet drugih? Ali bi ne bil potreben shod poštenih slovanskih ljudij, ki bi stigmatizovali primerno pred vsem svetom take ligiste, kakorčeni se skrivajo pod „Liga + 1.“ in pod „Liga“ s pomnoženimi jednotami?

Mi smo pisali, da cerkev nima sedaj primerne organizacije, da bi mogla kot take dovoljno braniti zapadne Slovane, spicijalno Slovence. „Vera in cerkev ima druge naloge, in zato se je narodom kot takim posebe boriti za svojo narodnost, in vera in cerkev jim utegne le pomagati, da si rešijo ali podaljšajo obstanek, zagotoviti ali sama odločiti ga jim ne more, in najmanj tedaj če ni za ta ali oni narod organizovana posebe“.

To so naše besede, in iz njih, je razvidno, da mi ne odmetamo ne vere, ne cerkve v brambo za obstanek kakega naroda, ampak, nasprotno, želimo da bi pomagala braniti vsak narod, in le obžalujemo, če nima za ta ali oni narod primerne organizacije. Cerkev torej ne le da ne odmetamo, ampak jej niti ne očitamo ničesar, če ni primerno organizovana za zapadne Slovane, kakor je bila nekdanj.

Ali smo torej verski odpadniki, sovražniki papežev, škofov, duhovnikov? Kako pride ligaš do takih očitanj nasproti našemu članku? Kje je tu primerna zveza?

Ali nismo priznali relativnost morale poganških Slovanov in s tem samim že pripoznali več stopinjo njih moralnega življenja v krščanstvu?

Kje se je govorilo v našem članku o pogojih zveličanja, katere vpleta naš ligaš v svoj odgovor?

Ves naš članek je govoril le o narodih kot takih v smislu, da imajo vsak svoj jezik in svoja svojstva, katere se kažejo tudi na zunaj, in da jezik in svojstva kakega naroda potrebuje svoje svojstvene brambe, ako se hoče narod rešiti nevarnosti od strani agresivnih narodov. Te brambe ne more podeljevati cerkev brez primerne organizacije, in ona more le pomagati, rešiti pa ne more, zagotoviti torej ne more obstanka narodom, naj si bodo še toliko moralni, kakor ga jim ni mogla zagotoviti v prošlosti.

O zveličanju teh narodov ni bilo v našem članku govora; naloge cerkve na to stran nismo zanikali. Zveličati se je možno narodom, tudi kedar se potopijo o tujih narodih; zveličati se morejo tudi renegati, latinizatorji in vsled zunanjih razmer pojedini potujčenci; ali kot narodi s svojim jezikom, s svojimi svojstvi se pa morejo rešiti le s posebno organizacijo, kakor obstaja tudi cerkev za spicijalne svoje namene le s pomočjo svoje svojstvene organizacije. Ako potrebuje cerkev kot Božja ustanovitev svoje organizacije, potrebujejo jo toliko bolj narodi, katerim ni obečan tak obstanek kakor cerkvi, in dokler nima cerkev za Slovane primerne organizacije, kakor jo mislimo mi tukaj, boriti in braniti se je njim samim; cerkev jim more sedaj le pomagati, vapošno braniti jih pa ne more. Slovanski narodi potrebujejo sedaj svoje organizacije bolj nego kedaj poprej, in cerkev jim bode, kljub temu, da nima sedaj primerne organizacije za nje, pomagala mnogo uže s tem, ako oslabi duh agresivnosti tam, kjer je, namreč pri tujih narodih, in ona jim olajša boj za narodnost tudi doma, ako zaukaže svojim organom, naj bi ne iskali dela tam, kjer ga je manj potreba, v tem ko pa opuščajo to delo pri tujih narodih, kjer je zares potrebno. Pri nas je sedaj narodnost v nevarnosti, pri drugih narodih, ki imajo narodnost v svojih rokah, je pa vera v nevarnosti, ako sodimo v soglasju z našim nasprotnikom, da se ne drže nauka „Vsakemu svoje!“ Ukrotite najprej volkove, potem pridite krotiti, če niso dovolj mehka, tudi jagnjeta! V.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Iz državnega zbora. V seji budgetnega odseka dne 15. decembra razpravljala se je proračun pravosodnega ministerstva. Posl. Šuklje opozoril je ministra na pomembni pojav, da je jelo nedostajati za slovenko uradovanje sposobnega narastaja. Slovenci niso imovit narod, in dolgo čakanje na adjutum je vzrok, da se mlajši slovenski pravniki ne posvetijo sodni karjeri. Način, katerim se sedaj dokazuje jezikovna usposobljenost, je povsem nezadosten. Prosilci za mesta v slovenskih krajih naj bodo primorani napravljati praktične izkušnje deloma v slovenskem jeziku. V nekem slučaju uročila je slovenska stranka po svojem zastopniku slovensko tožbo in tudi nasprotna stranka branila se je v slovenskem jeziku, navzlic temu pa je dotični okrajni sodnik obravnaval nemški in izdal sodbo v nemškem jeziku. Govornik je protestoval zoper to, da bi bilo samovoljnosti sodnih organov prepuščeno, ali je slovenske tožbe slovenski reševati in tirjal, da se to točno določi.

V zbornici poslancev pa so bile te dni razne debate, n. pr. tudi o zavarovalnici „Phönix“; antesemiti so prinesli toliko gradiva na dan, da je dal, kakor se čita, grof Taaffe dotične akte v preiskovanje drž. pravdnistvu. Zopet se so Mladončehi silili nato, da bi se v zapisnik zbornice poslancev zabeleževali govori, govorniki na raznih slovanskih jezikih. To imajo popolnoma prav, in se je predsedniku dr. Smolki le čuditi, da se stalno ustavlja temu. Dr. Steinwender je imel dolg go-

vor, v katerem se pritožuje o naredbi ministerstva, valed katere je Celjskemu in Celovškemu mestnemu svetu sprejemati tudi slovenske vloge. Tu se je nakrat spomnil, da bi bilo potreba čl. XIX kako izvršiti s spicijalnimi zakoni; no potem bi tudi on dobil brzdo, da bi toliko ne silil na germanizovanje slovenskega naroda na Koroškem in Štirskem. Dr. Laginja je v daljšem govoru presojeval razmere na Primorskem; njegov govor priobčimo po stenografskem zapisniku.

Državni zbor je za letos pretrgal svoje seje; dan, kedaj prične svoje delovanje po novem letu, naznani se posebe.

Vnanje države.

V Bolgariji se zaresno pripravljajo na spremembo sedanje ustave in hočejo s tem olehčati ženitev Koburžana. — Na Nemškem so sedaj velike razprave v državnem zboru zastran nove vojne predloge, katere žuga narodu s neznosnimi bremenil. — Na Francoskem se vráe zaporedoma spremembe v ministerstvih. Jednako je sedaj na Španskem.

DOPISI.

Iz Gorice, dne 10. decembra. [Izv. dop.] (Naše razmere. — „Il Rinnovamento.“ — Favetti.) Navada je, da si novega leta 1. dne voščimo sreče ter pogledamo malo nazaj, še bolj pa naprej v bodočnost. Kar je bilo, to vemo; če smo kaj zagrešili, popoljšajmo se, kar ima priti, nam je še skrito. Vendar se ognemo, če hočemo prav možki, marsiktere nam preteče neugodnosti; lahko pa tudi privabimo marsikaj, kar nam more veliko koristiti. In imam na srci naš narod. O njem govorim. Naj mu prisije v novem letu političsko, literarno, gmetno in v obče blaginjsko solnce v lepšem in stalnišem svitu!..

Vam so znane naše tukajšnje razmere, čitali ste, kake predrznosti so zmožni naši Lahoni. Pogreb Favettijev je bil prav lep povod, da so zopet — in to na grobeh — poudarjali, da so na italijanskih tleh. Vi se motite — o gospoda — ki mislite, da je tukaj zmžrnila italijanska hidra. No, pa saj facta loquuntur, kakor se je zadnjič pokazalo, da svoje odurne glave le skriva, ž njimi pa zopet šine tem mogočniše na videk, kadar se jej prismehlja ugodna prilika.

Nam Slovincem je biti tukaj bolj odločnim in za narod požrtvovalnišim, čeprav se je napravilo že mnogo hvalevrednega.

Lahonov predrznost treba pobijati tudi v njihovem jeziku. Mi pač poznamo njihov jezik, oni pa ne našega, ali ga ne hoté poznati. Treba jim zobé pokazati, da oni prav razumejo in pa tisti mej ujimi, ki bi bili sicer morda pravični, ko bi pravico slišali in jo dobro razumeli. Tako postopanje je velike, neizmerne koristi!

Že nekaj časa izhaja v Gorici časopis „Il Rinnovamento“, sedaj v zalogi g. G. Kušarja, za slovanstvo v obče in za Slovence zelo vnetega Hrvata. Ureduje ga eminentno pero hrvaškega literata. G. Kušar prevaja in priobčuje v „Rinnovamento“ itatijanske preloge Presernovih pesnij, in to izvratno. Ta časopis, oborožen s čitom in čelado pobija „Corrier-jevo“ smelost in nesramnost ter se sploh sicer poteguje tudi za nas Slovence proti jeziku našega nerazumevajočim našim sovražnikom. Čitali ste mej drugim prelog izvrstnega Spinčićevega govora, katerega je „naš moč“ govoril 14. sept. v Poreču. Gotovo so ga čitali tudi naši tukajšnji protivniki ter si mislili: Presneto, Slovani so glavioe, in ne kar si bodi! Treba je, drugače računati ž njimi. Ta dolgi prelog in druge

takošne, nam zelo koristne stvari je že prinesel neustrašljivi „Rinnovamento“. V obče sme se trditi: „Rinnovamento“ je skozi in skozi slovanski časopis v italijanski obleki.

Toraj? Toraj nam ga je podpirati. Noben inteligentni, saj primorski Slovenec, ki ume italijanščino, bi ne imel biti brez njega. Gradivo mu je mnogo vrstno, zanimivo in — povsem naravno. G. Kušar, mož zelo spretnega peresa, bode nam in Lahom prinašal v „Rinnovamento“ italijanske preloge iz najboljših slovenskih pesnikov, in to je gotovo tudi velike važnosti. Gg. učitelji in duhovniki, pa tudi drugi podpirajmo to priliko! „Rinnovamento“ stane na leto 5 for., in izbaja vsak terek na veliki in lepo tiskani polji v Obizzijevi domači tiskarni. Ta tiskarna je previdena z dobrimi stroji in ima z večine slovenske tiskarje. S kratka: ta tiskarna je tukaj narodna in zasluži naš pozor in našo podporo.

Da se zopet povrnem k p. Favetti-ju. Čeprav se glasi prislovica: De mortuis nil nisi bene, vendar ne moremo zamolčati, da je prav on nam Slovincem veliko škodil do 1866. leta in tudi potem, ker je vaelej sejal ljuliko. Toda Bog sodi ga, mi smo mu odpustili. — Z Bogom!

Različne vesti.

Nadvojvoda Fran Ferdinand d' Este došel je v Trst v sredo ob 8 uri 47 m. zvečer, da nastopi svoje svetovno potovanje. Pred kolodvorom zbrala se je velika množica ljudij, ki je spoštljivo pozdravljala visokega gosta. V četrtek ob 2 1/2 ure popoldne odplul je križar „Kaiserin Elisabeth“ iz novega pristanišča. Na obrežju bila je velika množica ljudij. Ni treba naglašati, da je naša prisrčna želja le-ta, da se visoki gospod, kojemu je morda usojena velika naloga v bodočnosti države naše, srečno povrne z dolgega potovanja.

N. c. i kr. V. nadvojvoda Karol Ludovik z družino odpeljal se je sinoči iz Trsta. Po dnevu ogledala so visoka gospoda grad Miramar in so se peljala na šetališče pri sv. Andreju. Ob 5. uri bil je skupen obed in ob 8. uri pa je Nj. Visokost z družino odpotovala po južni železnici. Na kolodvoru bila so pričujoča civilna in vojaška oblastva, med njimi tudi tržaški župan. Namestnikova gospa je podala Nje Visokosti nadvojvodkinji Mariji Tereziji lep šopek ovetlic.

Za božičnico so nadalje darovali: ga. Natalija Truden 12 suknenih jopie, gd. Truden 1 zaboj pomeranč in 2 vreči južnega sadja, ga. Laurič 15 gld., ga. Kalster Helena 4 kitelce, ga. Milavo Marija 3 predpasnike, 2 kitelca i 2 para zapestnic, ga. Mörxbauer 2 majici in 2 para zapestnic, g. dr. Gregorin 2 gld., gd. A. Mušic 1 gld., ga. Gasperič 1 gld., gd. Ivan Mankoč božično drevo, Milka 10 gl., gđ. Gombač 1 gld., gđ. Schepitz 3 gld., ga. Smit 5 kitelce in 1 par svitice, gd. I. Klemenc 18 spodnjih jopie, 7 parov komaš, 6 kap, 7 zavratnic in 14 m. blaga. Gd. in ga. Pekič 16 m. blaga, gd. Žiberna 1 zaboj mandarinov in 2 klgr. smokev, gđ. Budan 2 volneni ruti in 2 predpasnika, ga. Metlikovič 3 pare nogovic. Nabrala je nadalje 15 gld. 60 kr. Darovali so: ga. Franja Pertot 5 gld., ga. Marija Bissaldi 2 gld., Al. Zorzet 1 gld., gd. J. Kocjančič 1 gld., gd. Grebenc 1 gld., gd. I. Olivčič 60 kr., gd. J. Znideržič 50 kr., gd. Fr. Corn 20 kr., gd. Ivan Prelog 2 gld., gd. P. Strekelj 60 kr., gd. Ed. Lampe 50 kr., gd. N. N. 40 kr., ga. Ana Groč 60 kr., gd. Ivan Ipavic en par čevljev, gd. Anton Sanein 5 žepnih rutic.

Božičnica, katero priredi otročičem, obiskujočim slov. otroški vrt „družbe sv. Cirila in Metoda“ pri sv. Jakobu, vrši se jutri v nedeljo dne 18. t. m. v dvorani

„Slovenske Čitalnice“ ob 3. uri popoldne s sledečim razporedom: 1. Govor g. M. Kamušič-a, voditelja vrta. 2. Molitev. 3. „Božičnica“, deklamuje Žeržel M. 4. Petje. 5. „Spomin na dolgo delo“, deklamuje Mavrin Štefanija. 6. Petje. 7. „Junak“, deklamuje Vatovec Josip. 8. Petje. 9. „Ubožec“, prizor, izvršujejo: Dodič Ante, Požar Fr., Cedin J., Žeržel M. in Orinc A. 10. Petje. 11. „Kuharica“, deklamuje Kreševič Jelisava. 12. Petje. 13. „Grda leska“, deklamuje Vidmar Karol. 14. Petje. 15. Zahvala, govori Gorup Ivanka. 16. Cesar-ska pesem. 17. Razdelitev obleka in drugih darov. — Vatopnina 10 kr. za vsacega, izjemši otroke.

„Božičnica“ otročičev novega otroškega vrta „Družbe sv. Cirila in Metoda“ na Greti boče v sredo 21. t. m., začenši ob 4. uri popoldne. — Rojanskega otroškega vrta pa v petek 23. t. m., začenši ob enaki uri.

Zastopniki društev v odboru za veliki skupni koncert se pozivljajo, da pridejo k seji, ki boče v nedeljo dne 18. decembra ob 2. uri popoldne v prostorih „Del. podp. društva.“

Pri velikem skupnem koncertu dne 7. januarja boče sodeloval tudi dramatični odsek „Trž. Sokola“. Zanimanje za ta koncert je splošno.

Za knjižnico pevskega društva „Adrija“ v Barkovljah darovala je slavna „Družba sv. Mohora“ v Celovcu 52 knjig, g. I. P. Andr. 1 knjigo.

Tržaški mestni svet je imel v četrtek zvečer svojo sejo. Župan je naznanil, da mu je došla spomenica zdravnikov, zahtevajoča, da se hitro zgradi vodovod v Trst. — Svetovalce Combi je opozoril na nevarnosti, pretéce kupčiji s pomarančami po konkurenciji Reke. Naložili so municipalni delegaciji, da stopi v dogovor z borzno deputacijo i kakor koraki bi se morali storiti pri vladi, da se odvrne pretéca nevarnost.

Sklepní računi mestne uprave kažejo primankljaj 259.488 gld. 68 kr., denarja v blagajni je ostalo 92.462 gld. 96 kr., občinsko premoženje pa se je pomnožilo za 288.808 gld. 1 1/2 kr. — Proračun mestne plinarne kaže prebitok 282.000 gld.

Radikalizem „Rim. Katolika“. Z ozirom na našo notico, priobčeno pod gorenjim naslovom, konstatuje „Slovenec“, da sta poslednji list in „Rimski Katolik“ složna v načelih. Recimo, da je tako, a potem vprašamo po vsej pravici: kaj veljajo načela, ako se ne izvajajo praktično? Mej sodbo „R. K.“ in postopanjem „Slovenca“ gledé na Hohenwartov klub je tolik prepad, da ga ne more zasuti nikako „računjanje z dejanskimi razmerami.“ Vso čast oportunitizmu, ako je na svojem mestu, ali vendar ne sme segati tako daleč, da je postopanje dijametralno nasprotno načelom. Zato pa ostanemo pri tem, da je „R. K.“ sè svojega stališča brezpogojno obsodil zagovornike Hohenwartovega kluba. — Sicer pa ni res, da „R. K.“ le načelno razpravlja razna vprašanja, kajti ta list n. pr. ni obravnaval vprašanj, ki so bila predmet katoliškemu shodu, le načelno, ampak podajal je tudi podrobne napotke, kako bi se dali praktično izvesti sklepi omenjenega shoda. Istotako ne razpravlja „R. K.“ le načelno o Hohenwartovem klubu, ampak dr. Mahnič pove jasno, kako bi postopal praktično, da je jutri izvoljen poslanec — pove namreč, da nikakor ne bi vstopil v Hohenwartov klub!! Po takem je povsem opravičeno začudenje naše, kako se more zagovornik večkrat omenjenega kluba navduševati za radikalizem dra. Mahniča, naperjen proti istemu klubu. — „Slovenec“ pravi, da ima pri strankarstvu prvo besedo strast, a zadnjo razum! Če je res tako, potem pa ne razumemo tudi tega, kako morejo gospoda sama biti strankarji — in pa še toli odločni!

Gospod posl. Burgstaller se je pojavil zopet na politiško površje. „Indipendente“ mu očita namreč, da še vedno preveč podpira vlado, „naklonjeno Slovincem“ in nasprotno Lahom“. To je baje pokazal tudi s tem, da je glasoval za dispozicijski fond ter s tem dokazal simpatije do vlade, ki ubogim Lahom noče privoščiti v Trstu niti bornega panitalijanskega vseučilišča in polne oblasti nad Slovani. Burgstaller sam se pa opravičuje v vladnem glasilu, da je to storil v družbi s mnogimi drugimi laškimi poslanci ter ravnal v tem smislu, želeč pridobiti vlado za kakšno drugo korist Trsta. To je bilo „Indipendenteju“ zadosti, daje v dveh odprtih pismih izrazil poslanou Burgstallerju svoje nezaupanje rekoč, da ne brani „pravih narodnih pravic Trsta“. „Mattino“ pa v svojih odgovorih jako nesrečno brani g. Burgstallerja in sumniči „Indipendenteja“ (čujte, čujte!), češ, da ta poslednji list zagovarja panslaviste in najhujše nasprotnike Italijanov!! — Po menenju „Indipendenteja“ zastopa torej B. slovenske koristi proti laški narodnosti, a po trditvi „Mattina“ je pa B. najčistejši značaj neskaljenega italijanstva ter najodločnejši nasprotnik Slovanov. Kdo ima prav? — o tem nočem razsojati danes. Pač pa lahko trdimo, da nam je Burgstaller kot omahljivec mej obema narodoma jako nesimpatična oseba, kakor nam se gabi dvorezna pisava poluradnega „Mattina“, kateremu je dober Avstrijec vsakdo, če javno ne rogovili proti državi naši, dočim sme kolikor mu drugo v narodnem obziru nasprotovati dotičnim državnim zakonom. Odkrito boči povedano, da veliko bolj spoštujemo „Indipendenteja“, ki ima vsaj svoje prepričanje ter brani odkrito in dosledno poznano svoje stališče. — Mi vemo, da nam je „Indipendente“ neizprosni protivnik, a resnici na ljubo moramo konstatovati, da je njega pisava, glede na narodnost slovensko veliko dostojnejša, nego „Mattinova“.

„Narodni dom“ v Celji. Podjetni celjski Slovenci vzgradijo si prihodnje leto svoj „Narodni dom“ in to na jako lepem mestu, t. j. na onem trgu poleg okrajnega glavarstva, kjer stoji spomenik cesarja Jožefa II., katerega so celjski Tevtoni postavili v znak svojega urgermanstva. Načrt za omenjeno zgradbo je že naročen in pri energiji dotičnih podjetnikov nadejati se je, da se taisto otvori začetkom leta 1894.

Tudi Ljubljancani so se jeli gibati glede prepotrebne „Narodnega doma“ svojega. Kakor čitamo v omdotnih listih, sklenil je občinski svet ljubljanski v poslednji svoji seji, da se odstopi društvu za zgradbo „Narodnega doma“ stavbeni prostor poleg Lattermanovega drevereda, in takó menda naposled vendarle tudi Ljubljancanje dobijo svoj „Narodni dom“. Saj je pa bogue tudi že najskrajnejši čas, kajti odkar ni več čitalnične restavracije, tavajo ljubljanski Slovenci od krème do krème nemškutarske ter se shajajo po zakotnih čuplinah, kamor bi prejšnje dni ne bil zašel nobeden samosvesten narodnjak. Še večja nadloga pa je ta nedostatek za gosta, došlega od inod v središče naše domovine: ta mora prebresti vso ljubljansko meglo ter obhoditi ves križev pot omdotnih gostilnic, predno iztakne katerega svojih znancev ali prijateljev. — Pa kaj posamični gosti! Kadar priredijo kakšno veselico ali narodno svečanost ali, če njim prideje v pohode povabljeni gostje, bodisi s severa ali z juga — takrat stoprav se pokaže neodpustna malomarnost in brezbržnost Ljubljancanov za primerne prostore v vsej svojej goloti: moledovati morajo pri nasprotnikih svojih za kakšno dvorano, kjer morejo vsaj za silo dostojno vaprjeti in pogostiti „dobrodošle brate“. Pa kaj koristi vse naše prigovarjanje: dokler ljubljanski Slovenci niso složni, niso niti zreli za bivanje pod jedno ter isto streho „Narodnega doma“. In da še ne pridejo prehitro do miru in složnosti, za to že skrbé — najeti hujskači...

Samomor ali nesreča. V vodnjaku neke „kampanje“ v Rojano so našli mrtvo truplo 52letnega Frana Trosta iz Poddrage pri Vipavi. Trosta so pogrešali že od 20. p. m. in se ne ve, ali se je usmrtil sam, ali se jo na njem dovršilo zločinstvo. Truplo so prepeljali v mrtvašnico pri sv. Justu.

Tat v cerkvi. Dne 14. t. m. zvečer skril se je neki Josip Petrovič iz Plavij pri Kopru v spovednico cerkve sv. Antona novega, z namenom oropati pušice. Svoj namen je tudi izvršil: zlomil je pušice in si prilastil denar, kolikor ga je našel. K sreči je cerkvenik drugo jutro takoj zapazil dovršeno zločinstvo ter dal zapreti zločince. Pri Petroviču so našli 62 gld. v srebru in drobiza.

„Dom in Svet“. Št. 12. prinaša ledečo vsebino: 1. Magr. Francišek Sogaro, apostolski vikar osrednje Afrike. — Spisal dr. Fr. L. 2. Tihotapčeva žena. Zložil Ant. Hribar. 3. Zmota in povrat. Povest. — Spisal Iv. Š. (Konec). 4. Očetova tajnost. Povest. — Spisal Slavoljub Dobravec. (Konec). 5. Prijatelj. Zložil A. C. Slavin. 6. Svet. Zložil A. C. Slavin. 7. Ribička. Zložil A. C. Slavin. 8. Sonetje. Zložil A. C. Slavin. 9. Otožnost. — m) Zlata ribka. — n) Vražen šepet. 9. Zamrtnik. Zložil A. M. 10. Kamnik. Prirodopisno-zgodovinski obraz. — Spisal Jos. Benkovič. (Konec). 11. Naš jezik in naša književnost. (Dalje in konec). Spisal dr. Fr. L. 12. Paderski staroslovenski. Piše P. Ladislav. (Dalje in konec). 13. Vetrecu. Zložil A. M. 14. Na jutrovem. Potopisne in narodopisne črtice. — Spisal dr. Fr. L. (Konec). 15. Slovestvo. 16. Razne vesti.

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopeje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

Andrej Kalan, ševljav v ulici Caserma, priporoča se najtopeje slovenskemu občinstvu. Najelegantnejše ter sodidno delo in točna postrežba. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“

Petra Muscheka, v ulici Sorgente (Via Torrente št. 30) toči izvrstna vina in prirojujo jako okusna jedila. Prenočišča neverjetno v cenó. Cl.

Prodajalnica in zaloga jestvin

„Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“, vpisane zadruge z omejenim poročivom v ulici Bolvedere št. 3., bogato založena z jedilnim blagom razne vrste in po nizkih cenah se priporoča kupovalcem v Trstu in iz dežele. 23-104

Antonijeta Drenik, Via Piccolomini številka 2,

se priporoča tržaški slovenski gospódi za vsakovrstna dela, spadajoča v stroko šivilje, po najnovejši parizki in dunajski modi. Zagotavlja točno postrežbo v popolno zadovoljnost in po nizkih cenah. 8-52

Ernest Pegan (naslednik A. Pipana)

na oglu Vije Torrente in Ponte della Fabra, priporoča svojo trgovino z moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa svojo bogato zalogo kolonialnega blaga. Cene so neverjetno nizke, postrežba vestna in nagla. Cl.

Vekoslav Moder, pekovski

mojster „Piazza Caserma“, se priporoča slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slačice, čokolade, vseh vrst moke itd. po najnižjih cenah. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske pošne tiskanice. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“

v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržških Slovincov vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Mlekarna Frana Gržine

iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno oprešno mleko po 12 kr. liter neposredno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočeva v ceha št. 17 pekovski mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočivje, fino moravsko maslo itd. Cl.

Karol Colja, žganjarija in tobakarna v hiše Cacia, prodaja domače žganje vsake vrste in siropove pijače, „pasareto“ in sifone.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojašnice, priporoča svojo zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; razpošilja tudi na debele v množinah od 5 kil. naprej po najnižji ceni.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in anovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Ivan Prelog priporoča svoji trgovini v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare mitnice, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Molla a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. C.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1, trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončenim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Tečijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

Ivan Umek, čevljarški mojster, Via Roma magna št. 6. priporoča se slavnemu občinstvu v vsa v njega stroko s, adajoča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazza della Caserma št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska dela po ugodnih cenah. Imamo na prodaj knjigo „Kmetijsko berilo“ za nadaljevalne tečaje in gospodarjem v pouk. Mehko vezana stane 45 kr., trdo vezana 65 s poštino vred. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenege, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Pivarna Lavrenčič Via Rossetti nasproti lekarni Leitenburg priporoča svoje izborna istrska vina čistim družinam po najnižji ceni 28 kr. liter, v stanovanje postavljen; manje naročila po 28 litrov se ne sprejmejo. Častitim gostom se priporoča tudi izvrstno pivo in izborna kuhinja ter dobra istrska kapljica. 29—33

Gostilna „Al Gallo d'oro“ via Ghega toči izvrstna istrska in furlanska vina ter ima prav dobro kuhinjo. Oddaja tudi vina na debelo v sodčkih od 28 litrov naprej in sicer furlansko po 28 kr. liter, istrsko po 32 kr. liter. Razpošilja tudi istrsko vino na zunaj in sicer loko štacijon Trst po 23 gld. hektoliter; ne da bi imel naročevalec kakor druge stroške. Vnanjim gostilničarjem se priporoča za naročila Govacich. 50—48

Josip Urbančič, na vogalu ulice Via Francesco priporoča vseh vrst žganja na drobno in debelo. — Pristna tukajšnja in vnanja vina v boteljah. — Suho meso, kranjske klobase, sir, sladščice itd. 48—48

Ivan Valenčič, Via nuova št. 39, prodaja vsake vrste manufakturnega blaga. Blago se dobiva iz prvih vasijskih tovarn. Cene nizke. 50—45

Nič več kašlja!

Balzamski petoralški prah ozdravi vsak kašelj, plučni in bronhijalni katar, Dobiva se v odlikovani lekarni. 92—100
PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg. Poštne pošiljave izvršujejo se neutegoma.

Mladienič

čvrste postave, bivši podčastnik, 26 let star, dovršil spodnjo realko in trgovsko šolo, sedaj službuje v neki tovarni, išče službo premeniti hot knjigovodja komptorist ali magaziner ali na veliki ekonomiji; zmožen slovenskega in nemškega jezika, deloma tudi laščine. Nastopi lahko takoj. Ponudbe pod šifro 1866 na administracijo tega lista. 2—2

5 do 10 for.

dnevne stalne zasluzbe brez glavnice i pogibelji pružimo svakomu, koji bi hotio razprodavati zakonito dovoljenih sredca i državnih papira. — Ponudbe pod „srečka“ (Lose) na odpravnictvo oglasa J. Danneberg, Bač. I. Kumpfgasse br. 7. 7—10

DROGERIJA na debelo in drobno G. B. ANGELI TRST 12—12

104—43 Corso, Piazza della Legna št. 1.
Odlikovana tovarna čopičev.

Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelek. Lak za kožije, z Angleškega, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barv, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode.

MINERALNE VODE
iz najbolj znanih vrelcev kakor tudi romaniško žveplo za žvepljanje trt.

Jak. Klemenc TRST

Via S. Antonio št. 1.

Ob priložnosti, ko se odpre zimska doba, se opozarja sl. občinstvu da smo dobili sledeče vrste blaga: flanele, stoffe volnene za ženske obleke, črni kašmir, stoffe za vaterprof, naglavne vezane robce, forstajn beli in v različnih barvah, spodnja oblačila iz bombaza, in iz volne, srajce „Jäger“, Šarpe, zavrtnike, dežnike in posebnosti za garniture. 15—52

Kôtranove sladčice

katero izdeluje lekarničar
PRENDINI v Trstu
Telefon št. 334. 8—52

Velika poraba ki je dandanes v navadi rabiti kôtranove izdelke prepričala me je, da sem začel sam izdelovati iz pristnega kôtranovega izvlečka iz Norvedškega izvrstno sladčice podobno onim, ki dohajajo iz inozemstva

Te sladčice imajo isto moč kakor kôtranova voda in glavice (Kapsule), lažje se, proživajo in prebavijo ter se prodajajo po prav nizke ceni. Da se ogne ponarejanju na enaj plati vdobljeno ime izdelovalca Prendinija in na drugoj besedo Catrame. V Trstu se prodajajo v lekarnici Prendini v škatljicah po 40 kr., prodajajo se tudi v vseh večjih lekarnah v družih deželah.

Gostilna s prenočišči „Alla Nuova Abbodanza“

Via Torrente št. 15. (poleg obokov Chiozza najosrednja lega v Trstu.)

Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi jedili do 2 ur popolnoci. Izvrstna namizna in desertna vina, izborna kuhinja, Dreherjevo pivo po nizkih cenah. Jamčim za točno in vestno postrežbo ter se priporočam blagovoljni naklonjenosti slavnega občinstva. 104—29
P. Favero.

Drogerija

Arturo Fazzini v Trstu

Ulica Stadion 22 — Telefon 519.

Velika izber mineralnih vod, zmetih oljnatih barv najfinijih vrsti; rdeče, rumene, zelene, višnjeve in črne po 28 novč. kilo. Svinčnata belilo po 32 novč. kilo. Cinkovo belilo najfinije po 40 novč. kilo. Razum tega velika izber barv na vodo in čopičev vsake vrste ter po cenah, s kojimi ni mogoče konkurirati. — Zaloga glasovitega krepila od Kwizde (Korneuburger Viehhähpulver) za živino. Zaloga mirodij, barv, zdravil; zaloga žveplja in modre galice za rabo pri trtah. Naročniki morejo brezplačno uporabljati telefon. 47—50

Vozni listi in tovarni listi v Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINIE“ iz Antverpena direktno v

New York & Philadelfijo

koncesijonovana črta, od c. ... avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesijonovani zastop 50—40

„Red Star Linie“

na Dunaju, IV Weyringergasse 17 ali pri

Josip-u Strasser-u

Speditionsburea für die k. u. k. Staatsbahnen in Innsbruck.

Alojzij Suppanz

urar, Corso št. 39. 4—104
Prodaja in popravlja ure.

Veliki krah!

Newyork i London nisu poštedili ni europske kopno, te bijaše jedna velika tvornica srebrnih predmeta prisiljena podieliti čitavo skladište uz voma nisku odstetu radničke sile. Ja sam pooblaščen, da toj nalog otršim.

Prodajem

dakle svakomu, bio bogat ili siromak, sliedeće predmete uz samu odstetu od for. 6.60, i to: 6 kom. najlj. stolnih noževa pravim engl. rezom. 6 „ amer. patent. srebr. vilica iz jednog kom. 12 „ „ „ „ žlica običnih „ „ „ „ „ za kavu. 1 „ „ „ „ „ velika žlica za juhu, „ „ „ „ „ mlieko. 6 „ engleskih Viktorija-tasa. 2 „ krasnih svetnjaka za stol. 1 „ čajovnik. 1 „ fina posuda za cukar.

42 komada svega.

Svih 42 navedenih komada stajalo je prije 40 for., došim se mogu sada dobiti uz najnižu ceno od 6 for. 60 nov. — Amerikensko patent-srebro jest kroz 1 skroz biela kovina, koja pridržuje boju za 25 godina, se jamči. Za dokaz, da ovaj oglaš nije

nikakva prevara

probujem nekoja od hiljada pohvalnih pisama i ponovnih izvrsnosti i dobroti moje robe, te se javno obvezujem vratiti svakomu novce, komu nebi roba konvenirala.

Samo pravo, ovom nbilježeno markom. Svi od drugih tvrdka oglašeni slični predmeti, jesu padelani.

Pošilje se samo poštarakim pouzetjem ili za gotov novac.

Osobito se preporuča za čišćenje toga potrebiti prah; škatala sa uputom 15 uvč.

Tko želi dakle imati solidnu robu, neka upotrebi ovu zgodn i neka naruči sjajnu garnituru jedino kod

P. Perlberg, glavno skladište i agent.

ujedinjene amer. patent-tvornice za srebrnu robu Wien, I., Fleischmarkt 14/22.

Izvadak iz zahvalnice: Sa garniturom od 42 komada posve sam zadovoljan; pošaljite mi još sliedeće.

Novi Banoveci 12. julija 1892.

2—3 Rim. kat. župa.

Sa pripislanom mi garniturom jesam posve zadovoljan; nova naručba sliedi.

Pasek 10. julija 1892. Eduard Kroupa nadučitelj.

11 goldinarjev

franko do vsake žez lezniške postaje v Istri poslan, ako se naročnik skliče na ta časnik, stane pri meni en modroc na peresih (Federmatratze). Ti modroci so solidno iz najboljše tvarine narejeni, imajo po 30 dobro vezanih, močnih peres iz najboljšega bakrenega drata, so s finim afrikom tapcirani in močnim platnenim cvilhom preoblečeni ter pri najtežji rabi do 15—20 let nobenih poprav ne zahtevajo. — Pri naročilih s deželo naznani naj se vselej natančna mera postelje v notranji luči. — Ako se torej dobi za 11 gld. dober, franko doposlan, tapciran modroc na peresih, je pač neumestno kupovati malovredno nadomestke, kakor žiča-te žimnice, slamnice itd., kateri pravemu namonu, imeti dobro postelj ne vstrožajo.

ANTON OBREZA,

tapeclarar v Ljubljani, Šelenburgove ulice šte. 4.

Ta domača, edina narodna tvrdka te stroke na Slovenkem bodi slav. občinstvu najbolje priporočena za nakupovanje žimnic, salonskih garnitur, divanov, stolov, preprog, zagrinjal in vsega v tapotnisko obrt spadajočega dela. Ceniki s podobami zastoj in franko. — Hitra in poštna postrežba, nizke cene posebno pri bališčih in obširnejih naročilih.

Otročji vozički

jako elegantni fini, in močni dobivajo se pri meni skozi leto in dan in sicer v vseh barvah, kakor rdeče, modre, sivo in olivno po gold. 5.50, 6, 7, 8, 9, 10 in višje po vsaki ceni do 25 gld.

Pri meni je najcenejši kraj za kupovanje otročjih vozičkov. 4—30

Vsi stroji za kmetijstvo

vinarstvo in moštarstvo

mlatilnice,

čistilne mline za žito,

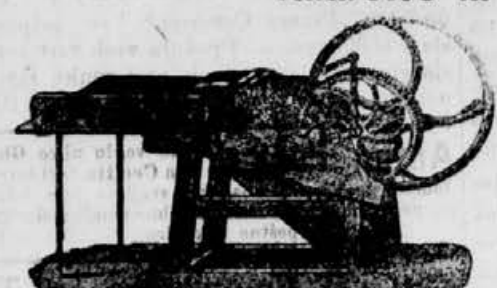
izbiralnice,

rezalnice za krmo,

mline za sadje,

tlačilnice za sadje,

tlačilnice za grozdje in vino,

kakor tudi vsakovrstne druge mašine in razni stroji za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo itd. itd. nove izvrstne konstrukcije najceneje

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse 78.

Ilustrovani katalogi in zahvalna pisma v hrvatskem, nemškem, italijanskem in slovenskem jeziku se pošiljajo na željo zastoj in frankovano.

Stroji se dadó na poskušnjo — jamči se zanje — pogoji so ugodni.

1—20

Cene so se znova znižale!!!

20—20